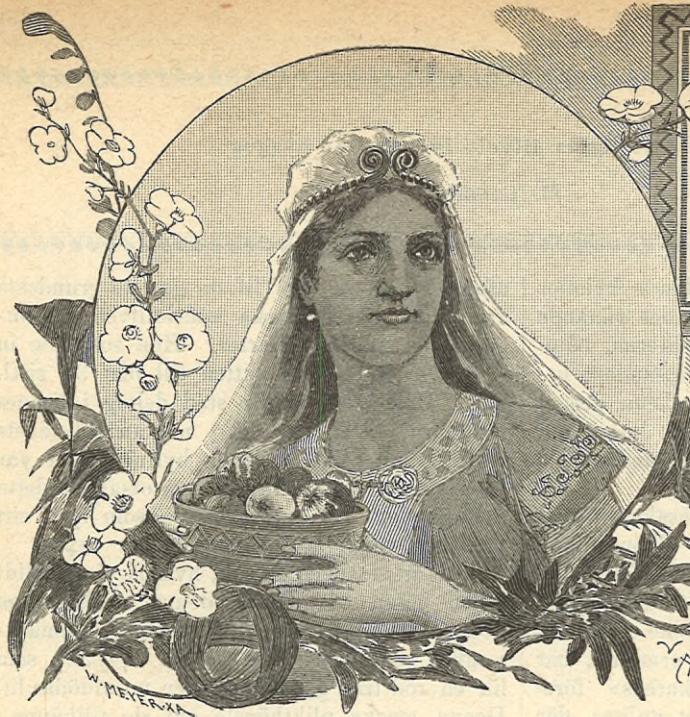

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Gernandts Boktr.-Atteb.

N:r 33 (191)

Fredagen den 14 augusti 1891.

4:de årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och ko-
lorerade planscher kr. 8:—
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 6: 50
Idun ensam..... » 4:—

Byrå:
Hamngatan 16, 2¹/₂ tr.
(midt för Kungsträdgården.)
Prenumer. sker i landsorten å post-
anstalt, i Stockholm hos redaktion.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 10—11.
Allm. Telef. 6147.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerpris: 15 öre.
(vid kompletteringar).

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» och »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Utländska annonser 70 öre pr nonp.-rad.

Ida Ericson, född Koch.

En kvinnas bästa historia är att icke hafva någon historia.

Ofvanstående ord, hemtade ur en, om vi icke missminna oss, fransk författares kåserier öfver kvinnan, torde möjligen vid första ögonkastet ståta flertalet af Iduns läsare. Har icke kvinnan en historia? Har hon icke, när hon arbetat för sitt köns rättigheter, för djupare och ädlare umgängesformer, för lindrande af sjuklingars plågor, en historia lika väl som mannen, när han i folkförsamlingen hållit ljungande tal, ironiserat och satiriserat sin tids svagheter och vunnit segrar vare sig på slagfältet eller i tankens strider?

Ja väl, hon har en historia, men icke i den mening ofvanstående sentens antyder. I stillhet går i allmänhet hennes väg fram: hon förföljes icke för sina åsikter, hon strider icke den hårda kampen för lefvebrödet, hon råkar icke ut för vådliga äfventyr eller kastas in i offentliga konflikter, hvori ofta nog mannen visar sin kraft, men fördunklar sin ära. Att en kvinna har en historia har helt enkelt

fått ingen annan betydelse, än att hon otadligt gått sin väg fram samt att intet moment af hennes lif hvilat i ett gissningsväckande dunkel eller kringväfts af klandrets eller förtalets snärjande maskor. En kvinna utan historia är en kvinna utan tadel.

Så länge det moderna samhället bibehåller sina nuvarandeskrankor, skall förhållandet vara sådant. En kommande tid skall kanske gifva kvinnan en helt annan plats. Men vi syssla icke nu med framtidsspådomar, utan med det faktiskt gifna.

Ännu så länge ligga kvinnans strider i det tysta. Därför blifva också vanligen de yttre konturerna af hennes lif afrundade, föga i ögonen fallande, ja ointressanta. Hon födes, lever gift eller ogift, gör sin plikt inom hemmets värld och går hädan.

Det är därför man i vanliga fall har så föga att säga om en kvinnas lifsförhållanden. Kvinnans historia är hennes hjärtas, mannens hans förstånd.

Ida Catharina Wilhelmina Koch föddes den 9 juli 1841 på Vågsäter i Elfsborgs län, hvilken egendom tillhört hennes

I modet att lefva, i frimodigheten i all strid, däri ligger lifvets lycka. Den bygges blott af starka händer och starka hjärtan.

M. COLBAN.

förfäder i flere generationer, och som är belägen i en naturskön trakt på gränsen mellan Bohus län och Dalsland. Hon var dotter till majoren och kommandören Michael Koch till Vågsäter och Torp samt hans andra fru Emma Wilhelmina Iggeström samt egde flere syskon, af hvilka en syster blef gift med ärkebiskop A. N. Sundberg och en annan med generalmajor K. H. Kreüger.

Om man också icke i allo kan dela den bekante franske estetiskern *Taines* teori rörande »milieus» (omgifningens) betydelse för sinnets och karaktärens daning, måste man dock medgifva, att den trakt, hvori en människa födes, och de personer, som omgifva en varelse under dess viktigaste utvecklingsperioder, barndomen och ungdomstiden, måste trycka en stämpel på denna andes såväl yttre framträdande som inre egenskaper. Naturen, som omgaf Ida Kochs vagga, var leende, harmonisk och bördig, de personer, som ledde hennes första steg och under ungdomsåren stodo vid hennes sida, voro goda, sanningsälskande och karaktärsfasta. Den rika gäfv, som naturen skänkt henne, nedlades sålunda i en jordmån, som kom plantan att frodas och spira upp. Hennes kropp blef harmonisk, hennes anletsdrag sköna, och hennes själ, som såg endast efterföljansvärda exempel, gick i en skola, hvilken med de förutsättningar, som redan förefunnos, måste bilda en god karaktär.

Hennes hem var af det gamla goda slaget. Där fanns rikedom utan slöseri, gästfrihet utan paraderande, skilnad mellan husbondfolk och tjänare utan någon malplacerad höghet eller sårande öfversitteri. Det innebar solidité och patriarkaliskhet i förening.

Så förflöt hennes lif i hemmets sköte, tills hon den 29 mars 1859 förenades i äktenskap med dåvarande löjtnanten vid Vestgöta regemente John Ericson, son till den bekante järnvägsbyggaren öfversten friherre Nils Ericson och brorson till Sveriges mest fräjdade uppfinnare, John Ericson. De bosatte sig på egendomen Rånnum vid Göta elf, hvilken de arrenderade af brudgummens fader, som själf bebodde det närbelägna Nygård. Där kvarstannade de till 1873, då de öfverflyttade till sistnämnda gods, sedan öfverste Ericson ett par år förut afidit.

Det är i det lilla som andens storhet framträder. Sannt är, hvad den engelske skalden *Young* skriver:

»Hvad är en småsak? Vet du ej, du får af sandkorn berg, sekunder skapa år och obetydigheter lifvet.»

Den som fyllt sin plats inom det lilla område, försynen anvisat, är lika aktningvärd som någonsin den fosterlandsräddande fältherren eller den snillrike skalden.

Friherrinnan Ericsons sfär under de första åren af hennes äktenskap var icke stor. Hon bodde på sitt gods, arbetade att sätta sig in i sina plikter och förde ett angenämt umgängeslif med grannarne. Men särskildt en sida af hennes verksamhet är värd att uppmärksammas. Hon blef en utöfvarinna af gamla, patriarkaliska seder på samma gång som en föregångerska med afseende på en princip, hvilken i dessa dagar i pressen uttalats an-

gående hvad förmögna och bildade kvinnor kunna uträtta för att bekämpa det växande klasshatet och de förödande strejkerna, nämligen att genom godhet och hjälpsamhet, genom besök i de sämre lottades hem, genom deltagande för deras öden, visa, att äfven den rike har känsla för och vill undanröja fattigmans vedervärdigheter.

I fullgörandet af dylika »små saker» förflöt hennes lif på det stora godset. Hon infann sig alltid, där hennes hjälp behöfdes, stod alltid till tjänst, då hon underrättades om nöd och bekymmer. Än hade en pojke skurit sig i fingret, än ett barn blifvit ormbitet, här skulle ordination efter »husläkarens» föreskrifter lemnas och husapoteket anlitas, där skulle soppa skickas till en konvalescent. På ett ställe är en slarfvig mor, som vanvårdar sin barnskara, på ett annat ställe vill en uppsatt väf icke gå. En enka har ett lytt barn, för hvars framtid utväg måste skaffas, och i en annan gård har fadern fallit ifrån, och lämpligt arbete till själfhjälps måste utfinnas för den efterlemnade familjen, så att dess medlemmar ej bli fattighjon. Allt skall »frun på herrgården» veta råd för, och det är icke nog med att ha god vilja och fulla förråder, utan hjälpen måste ske på sådant sätt, att den verkligen gagnar och icke i följd af okritisk välmening föder lätja och tiggeri. Både hjärtat och hufvudet tagas i anspråk; det måste vara ett samarbete mellan känslan och omdömet, om en sådan verksamhet skall blifva välsignelserik. Dessa egenskaper funnos i icke ringa grad förenade hos friherrinnan Ericson, och många äro de i Tunhems socken, som med tacksambet erinra sig den tid, hon där bodde och verkade.

Om kvinnorna rätt fattade denna sida af lifvet, det lillas betydelse för det stora, det stadigt roterande, skenbart obetydliga lilla kugghjulets värf i den oerhördt starka maskinens arbete, skulle världen se helt annorlunda ut. Det är vår glädje att veta, att sådana kvinnor finnas, och vårt hopp, att deras antal är från år skall förökas.

Under riksdagarne var hon sin man följaktig till hufvudstaden, och icke få äro de riksdagsmän från den tiden, som med nöje erinra sig de små hvardagsmiddagar de intagit i hennes gästfria och välskötta hem, dit hennes man gärna inbjöd de af sina kolleger, som själfva voro utan familj i hufvudstaden.

Med år 1883 inträdde friherrinnan Ericson i en ny verksamhetskrets, enär friherre Ericson då utnämndes till landshöfding i Jämtlands län. Som maka till länets höfding hade hon nu från flere synpunkter nya plikter att fylla. Under de åtta år hon vistades i Östersund svek hon icke heller sin plats, utan väckte allas sympati och aktning genom sitt fiärdlösa väsen, sitt behagfulla sätt, sin vinnande godhet och sin öppna blick för sämre lottades behof.

Sistlidne höst insjuknade hon, som dock då, att döma af hennes yttre, var en bild af kraft och helsa. Sjukdomen befanns vara hvad man populärt kallar kräfta, men alla dess plågor kunde icke aftvinga henne en klagan. Till det yttre lik en af det gamla romarväldets matronor, följde hon äfven med

afseende på sitt inre lif de gamles grundsats att viljan bör beherska känslolifvets växlingar och smärtans marter. Hon somnade in i den eviga vilan natten till den 31 sistl. juli. Hela Östersunds stad deltog i hennes jordafärd. Det var icke makan till länets höfding man visade denna hyllning, det var icke hennes höga ställning, som orsakade detta deltagande. Det var *kvinnan*, som fyllt sitt värf och varit sin fordrande plats vuxen.

Det är slutligen en sak, hvarpå vi särskildt vilja, innan vi afsluta denna ofullständig dödsruna, fästa Iduns läsarinners uppmärksamhet, nämligen den *känsla af plikt*, som lik en röd tråd genomlöpte den nu afdödas lif. Denna starka plikt-känsla gaf sig tillkänna i allt, från det minsta till det största. Den fick ock till det yttre sitt bästa uttryck i det faktum att *tadlet aldrig nådde henne*. Om huru få kvinnor kan väl detta sägas! Därför anse vi oss icke kunna bättre afsluta den korta lefnadsteckningen än med detta fullständiga af mottot härofvän: *en kvinnas bästa historia är det eftermälet att tadlet aldrig nått henne*.

Afton.

*Nu vägen stilla domnat,
hon syns blott som en krusning,
och vinden sakta somnat
bort i en drömlig susning;
ljuft läskas böjda knoppar
af aftondaggens droppar.*

*Ur furuskogens gömma
en locksång höres dala;
hvem har den tonen ömma
och veka på sin skala?
Ack, vakteln ju allena
har dessa toner rena.*

*Uppöfver mig sig hvälfter
den mörka himlabågen;
ett sjärnljus tändes, skälfter
och speglas uti vågen;
en and på snabba vingar
lätt öfver vattnet svingar.*

*Den blida månen skrider
fram ofvan dunkla bergen,
den glans han vida sprider
bär klara silfverfärgen.
Se, tusende reflexer
af ljus, som hastigt växer!*

Jag lösgör sakta slupen,
vid skäret lagd för ankar;
jag seglar öfver djupen
med vemodsfulla tankar.
Ack, måneljusets strömmar
bär underbara drömmar . . .

Charlotte Lindholm.

Fördom?

Det är ett ofta varieradt älsklingstema, att så kallade emanciperade kvinnor bli dåliga hustrur. Jag har gjort den iakttagelsen att »emanciperad kvinna» i detta fall göres liktydigt med hvarje ung flicka, som före äktenskapet haft en bestämd sysselsättning, hvilken upptagit hennes tid, krafter och intresse och i hvilken hushållsgöromål ej ingått. Vidare har jag märkt, att i dylika resonemang ordet hustru bör — för att få fram den talandes verkliga mening — utbytas mot husmoder. Ty ingen vill väl med full öfvertygelse påstå, att förmågan och vanan att förtjäna sitt bröd, att ordentligt indela och noga taga vara på sin tid och att systematiskt sätta sig in i ett arbete, äro dåliga förutsättningar hos en kvinna, för att hon skall kunna fylla de *moraliska* plikterna inom äktenskapet! Låt om oss då se till, hur det kan förhålla sig med de *husmoderliga*.

Det ligger i sakens natur, att för en ung flicka af ifrågavarande slag flertalet bland de speciellt husmoderliga göromålen måste vara främmande. Hon bör därför — om möjligt — egna en tid före brölloppet åt att genomgå en hushållsskola eller på annat lämpligt sätt skaffa sig nödiga kunskaper i de olika grenarne af husmoderlig verksamhet. Med den förmåga att systematiskt sätta sig in i ett arbete och ordentligt utföra detsamma, hvilken hon, tack vare sin föregående sysselsättning, äger, skall hon blifva fullt lika duglig, ja, jag vågar påstå dugligare som husmoder än den unga flicka, som i årtal på ett *planlöst* sätt »hjälpt till hemma», som termen lyder, och för öfrigt plottat bort sin tid på onödiga göromål och onyttiga förströelser. Och om man anställer en liten jämförelse med de unga damer, som arbetet hvarken borta eller hemma, så sänker sig vågskålen ytterligare till de »emanciperade» flickornas fördel.

Skulle den unga fästmon, af ett eller annat skäl, ej blifva satt i tillfälle att före brölloppet utbilda sig till till sitt husmoderliga kall, så bör hon i sin tjänst taga en duglig och erfaren tjänarinna. Hon behöfver ej därför lemna ifrån sig ledningen af hushållet, och om hon äfven skulle för en tid nödgas göra det, får hon svälja förtretet och trösta sig med, att hon genom användning af god vilja, sundt omdöme och ihärdighet inom kort förvärfvar sig så mycket kunskaper och erfarenhet, att hon kan befria sig från tjänarinnans husbondevälde. Vidare bör hon komma ihåg, att det goda hon genom sin föregående verksamhet tillagnat sig eger bestånd och gagnar henne för hela lifvet, under det att okunnigheten och ovanan i det husmoderliga kallet tillhöra en visserligen obehaglig, men kort öfvergångsperiod. Men för att denna skall bli af så liten långvarighet som möjligt, får hon ej sticka under stol med sin

oförmåga, ej skämmas för att lära och ej tro, att det i längden går att lita på en annan.

Med allt detta vill jag naturligtvis ej på minsta sätt förringa värdet och välsignelsen af att en ung flicka redan vid äktenskapets ingående är förtrogen med husmoderlig verksamhet. Jag vill endast i någon mån vederlägga påståendet, att de kvinnor, som före giftermålet sysslat nästan uteslutande med intellektuellt arbete eller sådant praktiskt arbete, i hvilket husliga göromål ej ingått, till följd däraf bli dåliga husmodrar, än mindre dåliga hustrur.

Ingrid Gullin.

Ett försäkringsbolag

för kvinnor och barn.

Om försäkringsaktiebolaget NORNAN,

afsedt hufvudsakligast för kvinnor och barn, hvilket vi i ett föregående nummer af Idun omnämnde, kunna vi nu meddela några närmare upplysningar. Sin bolagsordning har bolaget nu fått fastställt af regeringen. Aktiekapitalet eller grundfonden skall utgöra minst etthundrafemtio tusen kronor, fördeladt i aktier å 250 kr., ställda till viss man. Styrelsen skall bestå af 5, högst 7 ledamöter, och kunna därtill väljas både män och kvinnor.

Nornans program är ganska rikt och omvexlande samt företer flere för vårt land alldeles nya försäkringsgrenar. Företagets hufvudsyfte är att göra kvinnorna och barnen delaktiga af försäkringens välsignelser samt höja kvinnan till ekonomiskt oberoende och trygga hennes framtid. För att tillgodose såväl *kvinnor i allmänhet* som *tjänarinnor* och med dem likställda har man beredt tillfälle att välja mellan att erlægga bestämda premier eller att göra obestämda insatser på tider och till storlek, som lämpa sig bäst för försäkringstagaren. Programmet upptager följande:

A.

Giftermålsförsäkring, hvilken grundar sig på såväl dödlighets- som giftermålsstatistiken, afser att åstadkomma ett kapital, som blir större i förhållande till de insatta premierna än genom liförsäkring eller kapitalplacering. Någon läkareundersökning kommer här icke i fråga. Här hafva vi att märka:

1. *Hemgiftsförsäkring*, som afser att åt kvinnan bereda kapital, hemgift, när helst hon gifter sig mellan 20 och 40 år. Kapitalet växer och blir större i den mån giftermålsåldern framskrider.

2. *Försäkring för ogifta kvinnor*, hvilken tillförsäkrar kvinna ett kapital vid fyllda 40 år, om hon då lever ogift. Denna försäkring kan äfven berättiga henne till årlig pension, så länge hon lever, hvarom dock närmare kommer att framdeles bestämmas.

3. *Kombinerad giftermålsförsäkring* gifver försäkrad kvinna ett visst kapital, när helst hon gifter sig inom ofvan angifna tid, eller samma kapital, om hon är ogift vid fyllda 40 år.

B.

Öfverlevelsekapitalförsäkring lemner efterlevande ett kapital för att skydda dem från nöd och fattigdom, då de på ett eller annat sätt förlora sin försörjare. Denna försäkringsgren omfattar:

1. *Familjeförsäkring*. Fader, moder, förmyndare eller annan person försäkras sig till förmån för hela familjen såsom t. ex. hustru, söner, döttrar, moder, svägerska, syster, broder o. s. v. Ett bestämt kapitalbelopp utfaller till hvar och en af de efterlevande, för hvilka försäkringen skett. Sålunda får hvar och en af familjens medlemmar sitt särskilda kapital. Läkareundersökning fordras endast för den, som tager försäkringen, icke för dem, för hvilka den skett.

2. *Ensidig försäkring till förmån för kvinna* — endast för en person, t. ex. till förmån för hustru, moder, dotter, syster, dotterdotter, sondotter, trojänarinna eller hvilken annan kvinna som helst.

3. *Ömsesidig försäkring mellan man och hustru*. Kapitalet utfaller här till den efterlevande maken eller maken, enkan eller enklingen, beroende på hvem som först dör.

4. *Kompanjionsförsäkring*. Flere kvinnor, t. ex. 1, 2, 3, 4 eller 5, öfverenskomma att understödja och bistå hvarandra på det sätt, att en försäkring tages, hvars belopp utfaller att delas lika mellan de efterlevande, när en af de försäkrade dött. Samma förfarande kan äfven ske mellan tvänne kvinnor, som t. ex. idka affär tillsammans, för att skydda den efterlevande, då den ena kompanjonen faller ifrån.

C.

Barnförsäkring afser att redan från tidigaste barn- domen söka åstadkomma hjälp åt barnet; att, då detta, gosse eller flicka, uppnått en sådan ålder, att det icke gärna kan göra anspråk på föräldrarnes vård, det måtte bli i tillfälle att genom en försäkring erhålla medel att kunna taga sig fram på egen hand; eller också, om barnens naturliga stöd, föräldrarne, falla ifrån dem, de under minderårigheten måtte beredas en årlig pension, hvarigenom de slipa falla andra till last. Barnförsäringen omfattar:

1. *Försäkring för fader och moderlösa barn*. Barnet eller barnen erhålla vid båda föräldrarnes död ett kapital eller en årlig pension från dödsfallet, tills myndighetsåldern uppnåtts, hvarefter det anses, att de böra kunna försörja sig själftva.

2. *Ensidig öfverlevelsekapitalförsäkring* för ett bestämt barn eller alla barnen tillsammans i en familj. Kapitalet utfaller vid faderns eller moderns död, om barnet då ej ännu är myndigt eller något omyndigt barn ännu finnes; eller pension från faderns eller moderns död under barnets omyndighetsålder.

3. *Försäkring för ofödda barn* afser att tillförsäkra det till världen födda värnlösa barnet hjälp och understöd genom ett en gång för alla vid barnets födelse utfallande kapital eller en årlig pension från födelsen, tills det uppnått myndighetsålder — allt under förutsättning att barnet förlorar sin moder på grund af dess födelse.

4. *Konfirmationsförsäkring* lemner gosse eller flicka ett genom insatser och ränta på ränta därå samt dödsfallsarfvinsten hopsamladt kapital, som utfaller vid fyllda 15 år att användas t. ex. för skolstudier, beklädning och annat dylikt eller till hjälp åt mindre bemedlade barn, som kanske redan vid den tiden måste ut i världen för att söka sin utkomst.

5. *Myndighetsförsäkring* tillförsäkras den unga kvinnan och den unge mannen likaledes ett genom insatser, ränta på ränta därå och dödsfallsarfvinsten hopsamladt kapital, som utfaller vid fyllda 21 år att användas t. ex. för fortsatta studier vid universitetet, för börjandet af en affär eller som utstyrsel åt kvinnan.

Detta är, som sagdt, hufvuddragen af Nornans program. Att ett dylikt företag bör blifva till stort gagn för många och särskildt bidra till förbättrande af kvinnans ekonomiska ställning, ligger i öppen dag. Kvinnan har hittills ej haft den allsidiga nyttan af försäkringsväsendet, som detsamma borde kunna bereda henne. De brister, som i detta afseende förefunnits, vill försäkringsbolaget **Nornan** söka utfylla. Och vi kunna ej annat än tillönska företaget all den framgång det förtjänar. Att detsamma redan rönt en liflig uppmärksamhet, framgår af de otaliga förfrågningar rörande bolagets syfte och verksamhet, som ingått till Red. af Idun. Vi hafva omöjligt kunnat besvara dem alla, utan må ofvanstående meddelanden tills vidare utgöra svar å dessa skrifvelser.

Angående aktieteckning i försäkringsbolaget hänvisa vi till annonsen i detta nummer af Idun.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

Vid Sanatoriet.

Skiss för Idun
af K. O. S.

På sandplanen framför societetshuset gingo doktorn och kandidat Stare och promenade. — »Mod, kandidat, ni skall bli frisk; jag svär det vid min läkareära. Fjäll-luften häruppe har ju redan gjort er godt. Men håll humöret uppe, och ännu en sak,» doktorn lutade sin mun till kandidatens öra, »sök bot för ert hjärta redan nu i dag, ty i morgon är det för sent. Jag säger det både som läkare och vän, och nu ser ni, att jag till och med är en smula psykolog. I afton träffas vi. Tänk på saken till dess!»

Och doktorn försvann i dörren till sitt mottagningsrum, lemnande sin patient i ett virrvarr af tankar. Kandidaten stod en stund orörlig på samma plats. Doktors ord hade väckt till lif i hans sjuka sinne en hel här af tankar, af minnen och förhoppningar, som verkade på hans förslappade nervsystem som ett starkt vin.

Han hade förmimelsen af en stor oväntad lycka, som allt mer och mer fyllde honom, men förmimelsen var ännu oklar och sväfvande, och där han stod, svagt framåtlutad med stela armar och fingrar, liknade han en sömngångare ytterst på takåsen.

Han väcktes ur sina drömmar af ett met-spö, som kittlade honom i nacken, och ett gällt: good morning! rätt i örat. Det var mr Bulwer, hela koloniens bon oncel, som låg däruppe vid sanatoriet somrarne igenom och fiskade lax och dessemellan skötte en lätt kurtis som tidsfördrif. Han var nu inte mera engelsman, än att han använde rutig sommarkotym, och det påstod han vara en gammal, som han ville slita ut.

»Good morning, kandidat. Tre laxar i går och en i dag på morgonen; hvad säger ni om det? Icke bra? Oh yes! Men ser ni, där har ni lilla fröken Berger; hon går bestämdt in till doktorn. Vet ni hvad, kandidat, hon skulle passa för er. Hör ni?»

Kandidaten hörde ingenting, han bara såg — efter en ljus sommarklädning och en skär en-tout-cas, som försvunno genom dörren till societetshuset. Till slut kunde han inte hålla upp ögonen längre, så väckte de.

»Hör ni då ingenting i dag.»

Mr Bulwer höll på att bli ond; det var nu tredje gången han repade upp sin sista fråga, utan att få svar.

Jo, nu hörde han, jo, jo, jo, jo tusen gånger. Kandidaten hade undergått en metamorfos. Förtrollningen var bruten. Han fick mr Bulwer om lifvet, och inom några ögonblick voro de långt nedanför backen, ända nere vid de hvitmålade villorna, som lågo där med sina små trädgårdar alldeles invid sjöstranden.

Där stannade de; och kandidaten stack in hela hufvudet mellan spjalorna till ett grönmåladt trädgårdsstaket.

Mr Bulwer hade knappt hemtat sig från sin förvåning.

»Hvad i all världen ser ni efter? Här bor ju fröken Berger.»

»Efter en ljus sommarklädning.»

»Efter en sommarklädning?»

»Ja, säger jag ju, efter en ljus sommarklädning — med blå sjömanskrag och snörskärp.»

Mr Bulwer fann sig föränlåten att påminna kandidaten om, att de nyss sett fröken Berger gå in till doktorn.

Jo, det mindes han nog, och med några skutt var han från staketet och långt uppe i backen, lemnande den lille skrattande engelsmannen långt bakom sig. I dag förstod sig mr B. icke på honom. Antingen måtte han vara galen eller kär, tänkte han.

Men kandidaten hade slagit sig ned på ett säte midt i backen, hvarifrån han hade utsikten öppen öfver landskapet, öfver elfven och fjället, och här satt han nu och väntade.

Han var en stämmingsmänniska, en sådan där skiftande orolig fjärlnatur, som är glad, älskvärd, roande i umgängeslivet, men omöjlig för ett träget, obemärkt arbete. I tio år, alltsedan han tog studenten och äfven sedan han slagit sig ned som lärare vid ett privatläroverk, hade han nu gått på jakt efter lyckan, d. v. s. efter en lifsuppgift, hvarken för svår eller för lätt, utan enkom skapad för hans spirituella känslösa natur, och hela denna tid hade varit en fortsatt kamp mellan uppehållelsedriften och storhetstankarne, som höllo karneval i hans hjärna och icke renderade honom annat än olust för hans kall och höga tankar om sig själf.

Kandidaten hade så väl behöft taga världen från den allvarsamma sidan, men intrycken jagade hvarandra så hastigt genom hans hjärna, att de aldrig hunno lemna kvar något varaktigt spår, och när så guden med bågen kom och satte för hans ögon det rosenfärgade glaset, ramlade den stolta byggnaden af goda föresatser ihop som ett korthus man blåser på.

Medan han satt där och stirrade på den lilla tjocka figuren i ljusa felbatten, som i sakta mak kom pustande uppför backen, började de hopsnoddade tankarne att reda sig. Han erfor på samma gång ett sällsamt lugn och en obeskriflig känsla af glädje, så öfvervåldigande, att den nästan ville kväfva honom. Det var någonting annat än de vanliga symptomerna: ökad puls, yrsel åt hufvudet, tankspriddhet och oregelbunden hjärtverksamhet, som han så väl kände till; det var, som om han med ens kommit fram ur en tunnel och i ett tag fått syn på hela det solbelysta landskapet framför sig — så hänförande och öfvervåldigande var denna känsla hans erfor.

Alla hans sinnen kommo på en gång i arbete. Han drog sig till minnes en berättelse från skoltiden, från den tid, då han satt och trumfades med Xenofons Anabasis. Han tyckte sig se grekerna, när de, kommande fram ur Armeniens bergpass, vid anblicken af hafvet föllo i hvarandras armar och gråto af glädje, och han föreställde sig deras känslor likartade med sina egna i denna stund.

Ännu under inflytelse af inbillningskraften satt kandidaten, glömsk af verkligheten rundt omkring, och skrek: hafvet, hafvet, så det gaf eko i berget på andra sidan elfven. Mr B., som kom knogande med munnen full af kakes, fick en brödmula i vrångstrupen, och uppe hos doktorn sträcktes en mängd hufvuden ut genom de öppna fönstren för att se, hvem det var. När de fingo se mr Bulwer, trodde de genast, att det var han.

Emellertid hade kandidaten plötsligt återkommit från sina tankeutsväfningar och gick under återstoden af vägen upp till doktors bostad och frossade vid anblicken af ett litet fint, ljuslockigt ansikte med stora blå ögon och en liten späd kvinnofigur i ljus bomulls-klädning.

Han tänkte på, hvad doktorn sagt honom. Och doktorn hade ovilkorligen rätt.

Nu eller aldrig, nu eller aldrig, mumlade

han för sig själf, medan han gick. Och ändock var han ännu ej riktigt säker på sig själf. Den olycksaliga benägenheten för att resonnera och uppställa betänkligheter följde honom lika hårdnackadt som alltid, när han stod framför ett afgörande. Och dock, hur mången blyg kärlekslåga hade icke dessa resultatlösa resonnemanger redan förkvävt! Nej, bort med alla skrupler! Nu eller aldrig!

Och kandidaten gjorde en viljeanstängning för att bli kvitt tankarne.

Inne i väntrummet satt fullt med folk. Men det hvilade en tryckt stämning öfver alla — till och med öfver ungdomen. I morgon skulle större delen af sanatoriets som-margäster resa hem. Och huru många skulle komma igen? Det kändes, som när de sutto därinne första gången, de flesta obekanta för hvarandra, och man gjorde upp för sig själf, med hvilka man skulle slå sig tillsammans, måhända med den tysta föresatsen att ej låta det komma längre än till ett konventionelt societetslif.

Och hur snart hade man ej tvingats att låta sina föresatser vika? Man hade slutat med att utbyta förtroenden, yppa för hvarandra sina förhoppningar och farhågor, begära hvarandras råd, och man hade så vuxit in i föreställningen om en enda stor familj, med det lilla aflägsna sanatoriet som gemensam egendom, att man motsåg afresan med samma känslor som upplösningen af ett hem efter bouppteckning och arfskifte.

Kandidaten, som ännu gick i ett slags sinnesrus, ämnade sig just in, dragen af en obestämd aning, då han i själfva dörröppningen stötte tillsammans med fröken Berger. Han fick en så häftig hjärtklappning, att han måste stödja sig mot väggen, och orden fastnade honom i halsen. Där ha vi det första symptomet, tänkte han, och han kände djup grä-melse öfver sin svaghet.

Inom några ögonblick var han genom den långa korridoren och kom just lagom för att se mr Bulwer med tvänne fruntimmer, af hvilka det ena var hans hjärtas dam, styra kurs nedåt fallet.

För sent! Tillfället var försummadt.

Ah! Men se där kom doktorn, och doktorn var nu en gång blifven hans lyckas stjärna. Kandidaten kände modet återvända. Alla samlades omkring trappan för att höra, hvad som var ä färde, och en stunds tystnad inträdde, afbrutet af ett skallande bifallsrop. Mr B., som nyfikenheten tvang att återvända, kände sig helt hastigt af en stimmande ungdomsskara borttryckas i riktning mot societetshuset, där afskedsfesten skulle hållas. Och förberedelser vidtogos genast.

I en hast voro löfträden beröfvade större delen af sin färgskiftande bladrikedom och rabatterna sköflade på de höstblommor, som de första frostnätterna ännu lemnat osvedda. Intet finge sparas för att göra denna sista afton så angenäm och minnesrik som möjligt; hvad sedan, om saknaden blefve så mycket större i morgon!

Och ändtligen kom aftonen med ljus och grönska och ungdom och glädje och skålar för det framfarna och för framtiden.

Doktorn var outtröttlig i sina försök att skingra hvarje sorgbunden stämning, och när teet var drucket och han själf slog sig ned vid pianot för att spela en vals, var det, som om han velat försona all den stränghet, han måst visa under den gängna sommaren. Och när den första dansen brusade fram, var hardt när hela sanatoriet på benen. Man hade rent af glömt bort, att man kommit dit upp

för att reparera sina svaga lungor. Lung-
soten hade man kört ut i natten, den finge
ej finnas därinne i ljuset och glädjen. Man
skulle inbilla sig, att man var frisk, dansa
en gång, tills man dignade af trötthet —
som förr i världen — — njuta af lifvet de
få timmar, man ännu finge tillbringa i hvar-
andras sällskap. Hvem visste, när det blefve
ett härnäst.

Och under tiden satt den hatade gästen
därute bakom de upplysta fönstren och vän-
tade på den stund, då han skulle få taga
hämdn på sina offer för de ögonblick, lefnads-
glädjen beröfvat honom.

Kandidaten hade också haft en dust att
utstå, men nu var den öfver. Han hade
kanske varit den ifrigaste af alla att få för-
beredelserna i ordning, och arbetet hade va-
rit honom ett sätt att mildra oron; men så
snart han kommit nära föremålet för sina
tankar, hade den ökats å nyo. Den mäktiga
öfverväldigande känslan på morgonen hade
försvunnit och upplöst sig i en mängd skif-
tande stämningar, som kommo och gingo likt
vindkårar, och gjorde honom ömsom glad,
ömsom missmodig.

Han trodde det skulle bli bättre, när han
väl kom inför själfva afgörandet. Och nu
stod han redan inför det. Det hade ändtli-
gen lyckats honom att få träffa fröken Ber-
ger och att få henne med ut på balkongen
under de kulörta lyktorna. Äfven hon kände,
hvad som förestod.

Kandidaten väntade endast på, att de skulle
få bli allena. Men hans önskan tycktes ej
skola bli uppfylld. Där var ett ständigt
spring af folk, som skulle se på månskenet,
som skulle se på fjället och elfven och sko-
gen och fåbodarne därborta på andra sidan
elfven — nu för sista gången.

Och under tiden försvann allt mer och mer
den fina, ömtåliga stämning, hvori de befun-
nit sig först de kommo dit ut, och hvilken
kandidaten tagit med i beräkningen. Det
var förgäfvets han sökte hålla den kvar. Hvar
gång han öppnade munnen för att uttala det
ödesdigra ordet, kom där någon, som ännu
icke sett sig mätt på det nattliga sceneriet
därute, och hvarje gång måste han slå in i
en högljudd konventionel samtalston för att
ej ådraga dem misstankar. Situationen blef
honom olidlig. Det måste bli slut; han reste
sig och bjöd upp.

Därinne brusade valsen förbi, och han ka-
stade sig genast in. Han kände, hur det
stack till i venstra brösthalfvan, och hur yr-
seln steg honom åt hufvudet, men han för-
sökte att ej låtsas därom. Något af förmid-
dagens hänryckning kom igen. Det var ett
ögonblicks berusning, som smittade med sig
öfver till den unga kvinnan, hvars spåda
kropp han kände i sina armar. Musiken
tystnade, men de dansade ännu i det sista.

När han slutat, var han nära att svimma,
men repade sig och förde sin dam mot ut-
gången. Där rådde stark trängsel i själfva
dörröppningen, och de fingo vänta. På väg-
gen mellan bägge dörrarne hängde en trym-
a med fyrgyllt ram. Ett ögonblick möttes de-
ras blickar i spegelglaset. Ett ögonblick...

Det kändes kandidaten, som om någon lagt
en iskall hand på hans hjärta; han fort illsam-
mans i en frossbrytning och skyndade att
komma ut. De satte sig längst bort i skug-
gan, men ingen sade något. Stämningen, den
fina känslöfnaden, var söndersliten. Bägge
visste de, hvad det var, bägge förstodo de
hvarandras känslor. De sågo lyckan lik en
skön hägring, lik en lycksalighetens solbe-

lysta ö försvinna i fjärran, tills där endast
syntes en liten tindrande stjärna, som flam-
made till och slocknade. Kandidatens blic-
kar sväfvade ut öfver landskapet och för-
sökte få fäste vid någon detalj, men förgäf-
ves; hvad han såg var endast tvänne hög-
röda fläckar, tvänne bloddroppar, som brunno
på ett par bleka, finhylda kinder; och de
växte och växte, tills de möttes, flöto ihop
och täckte hela synkretsen. Det prasslade
bakom dörrförhänget, men ingen gaf akt där-
på. De sutto ännu kvar på samma plats,
medan kylan spred sig vidare och vidare in
i blodet, upp till hjärtat och läpparne, där
orden lågo färdiga att uttalas.

Då prasslade det igen vid dörren. För-
hänget drogs undan, och doktorn syntes med
ett vinglas i handen. Han lade en egendom-
lig tonvikt på orden:

»Hvad ser jag, här ha vi ju våra båda
rymmare. Huru, fröken Berger, kandidat
Stare, få vi kanske den äran?!»

Kandidaten kunde ej dölja en darning i
rösten, när han vände sig till sin dam.

»Förlåt, fröken Berger, att jag så länge
tagit er tid i anspråk», och därpå till dok-
torn: »Herr doktor Werner, vi stå genast
till er disposition!»

* * *

När ljusen voro släckta i societetshuset, och
det lilla sanatoriet låg där drömmande i höst-
månens skimmer, flyttade fröken Berger fram
en stol till fönstret därnere i en af villorna
vid elfven, steg upp och satte sig med ryg-
gen lutad mot fönsterposten. Hon satt och
såg på elfven, som flöt nedanför bred och
ljus lik ett väldigt sifverband, och hon
följde den med ögonen ända bort till kröken,
där den försvann i skuggan af fjället. I
morgon skulle den lilla bogserångaren kom-
ma för att hemta henne och de andra ned
till hafvet, och sedan skulle hon aldrig mer
se denna tafsa, lefvande som nu. Hon slöt
ögonen för att inpräglade den i minnet med
alla dess detaljer: husen, elfven, fjället med
dess smutshvita snöhätta och skogen, den
mörka, djupa furuskogen, som utgjorde ra-
men till det hela.

Men så småningom kom där en annan bild
in i ramen och trängde undan fjällen och
elfven — och bilden antog allt tydligare
kandidat Stares anletsdrag. Hur kom den
dit. Ja, det visste hon knappast. Men den
hade smugit sig på henne, och den blef kvar.
Två tafkor kunna icke med fördel rymmas i
samma ram, och när hon ej ville mista nå-
gondera, skaffade hon den sista bilden en ny
ram och en särskild bakgrund. Och så
kunde hon taga bägge med sig, då hon i mor-
gon for ned till hafvet och vidare till sitt
hem i södra Sverige. Längre satt hon kvar
på samma plats i fönstret och lyssnade till
de allt fjärrare rösterna från ungdomsskaran,
som följt henne ned och nu hunnit långt öf-
ver backen och ned på andra sidan.

Och när tonerna från den sista serenaden
förklingat i natten, vände hon sig ännu en
gång mot elfven och fjället, innan hon stängde
sitt fönster, och sade denna storslagna natur
sitt sista farväl — och långt efteråt i dröm-
men tyckte hon sig höra de skilda stämmor-
na därute smälta tillsammans i djupa, mäk-
tiga ackord.

Iduns literära pristäfling.

Redan den 15 juni utgick som känt
inlemningstiden för de skrifter, som täfla
inom fjärde och femte grupperna enligt vårt
tillkännagifna program. Inom **grupp 4:**
*den bästa uppsats om 3 å 5 spalters ut-
rymme i något ämne rörande kvinnan
eller hemmet* hade inom den utsatta tiden
23 skrifter ingått. Inom **grupp 5:** *den
bästa skiss eller berättelse om 3 å 5 spal-
ter* täfla 56 skrifter. Priset inom hvardera
af dessa grupper utgör 100 kronor.

Den 1 dennes ntlöpte inlemningstermi-
nen för de tre första grupperna. Inom
grupp 1: *den bästa roman eller novell
om minst femton oktavark vanligt roman-
format* (pris 1000 kronor) deltaga 8 täf-
lande. **Grupp 2:** *den bästa novell om
ungefär fyrtio Idunsspalter* (pris 500 kr.)
räknar 22 täflande, och till **grupp 3:**
*den bästa uiredning af frågan: »Huru
skall kvinnan bäst kunna bidraga till höj-
jande af familjens ekonomi?»* (pris 300
kronor) ha 21 täflingsskrifter ingått. Sam-
manlagda antalet täflande inom samtliga
grupper utgör alltså 130.

Härvid gäller, att en hel del insända
skrifter utesluter sig själf genom att ej ens
tillnärmelsevis motsvara de fastställda mät-
ten. Samtliga skrifter granskas dock af
prisnämnden för att till sitt literära värde
bedömas och enligt öfverenskommelse seder-
mera för tidningen eventuellt användas.

Prisdomarne, herrar *Axel Jäderin, Ge-
org Nordensvan* och *Birger Schöldström*
samt fruor *Mathilda Langlet* och *Eva Vig-
ström (Ave)*, ha omedelbart begynt sitt ar-
bete, och kommer resultatet att offentlig-
göras, så snart den omfångsrika och be-
svärliga granskningen på alla händer hun-
nit afslutas.

Stockholm, i augusti 1891.

Red. af Idun.

Från kvinnans arbetsfält.

Studier från Stockholms horisont

af G. Gullberg.

VI.

Kvinnan i sjukvården.

Barnmorskan.

Det är tidens erfarenhet, som dagligen
möter oss här i lifvet, att det tyngsta,
mest ansträngande arbetet ofta, ja nästan all-
tid är det minst betalade, minst ansedda.
Det är som gällde ett upp- och nedvänt beräk-
ningssätt: ju lättare ditt arbete är, dess mera
heder, dess mera lön, och tvärtom.

Och detta upp- och nedvända beräknings-
sätt tyckes ofta tillämpas äfven ifråga om ar-
betets vikt och betydelse. Det gifves ju knap-
past någon kår i vårt land så lågt och så
illa afönad som t. ex. skollärarekåren, i syn-
nerhet på landsbygden, och dessa lärare ha
dock det tunga och ansvarsfulla värfvet att
uppföstra och vägleda landets söner och döt-
trar — dess blifvande medborgare.

Detta kan i nästan än högre grad tilläm-
pas på utöfvarne af ett annat ytterst viktigt
kall, på *barnmorskorna*.

Dessa fattiga kvinnor, i hvilkas hand vi
lägga våra hustrurs helsa och lif, våra ny-

föddes första svaga lifsgnistor; dessa kvinnor, som alltid måste stå redo, natt som dag, att offra hvila och sömn för att skynda till den kvinnas bädd, där ett lif skall tändas; dessa kvinnor, som efter tränga och svåra studier blifvit skickliga att anförtros jordmoderns svåra uppgift, huru löna vi dem, huru akta vi dem?

I anledning af väckt fråga om statsanslag för pensionsinrättning för barnmorskorna lät medicinalstyrelsen verkställa en statistisk utredning angående barnmorskornas ekonomiska ställning. Uppgifter erhöles angående 2,275 barnmorskor, däraf 1,499 voro anställda i kommunernas tjänst, 776 enskildt praktiserande.

Af de kommunalt anställda hade 330 mellan etthundra och etthundrafemtio kronor, 297 mellan 150—200 kronor, 566 öfver 200 kr. i *ordinarie lön*. De *extra inkomsterna* uppskattades för 935 till under 100 kr. för 269 till mellan 100—200 kr. och för 139 till öfver 200 kr. om året.

Härtill kommo några »naturaförmåner».

Den ekonomiska ställningen sammanfattades af vederbörande sålunda

Fattiga	16,7 proc.
Bergade	63,5 »
Goda omständigheter	19,8 »

Och då menar man med »bergade» en inkomst af 500—600 kr. inalles och med »goda omständigheter» 700—800 kr. årlig inkomst!

Så löna vi barnmorskorna! Låt nu vara att dessa insamlade uppgifter i allmänhet äro för lågt tilltagna, och att ett mindre tal barnmorskor i synnerhet i de stora städerna hafva rimligare vilkor, så måste dock erkännas, att lönen icke står i rimlig proportion till det tunga, slitande, ansvarsfulla och diskreta arbete, som barnmorskan får utföra.

Och den sociala ställning barnmorskorna intaga är därefter. Det kan heller icke vara annorlunda, ty så långa arbetet betalas så lågt som nu, kan man icke vänta, att de burgnare och mera bildade klassernas döttrar skola utbildas sig till barnmorskor.

Med några få undantag är det också ur de fattiga klasserna barnmorskekåren rekryteras. Bondedöttrar, döttrar af arbetare och småhandtverkare i städerna, tjänande kvinnor o. s. v.

En liflig agitation har länge fortgått i syfte att förmå kvinnor af de bättre lottade klasserna att egna sig åt barnmorskeyrket, och många unga kvinliga studenter ha blifvit uppmanade därtill.

Det tyckes emellertid, som skulle mycket olika meningar vara gällande bland auktoriteterna på detta område, angående nyttan af att införa ett dylikt nytt element i barnmorskornas klass.

Så yttrar sig t. ex. professor *Groth* i denna sak på följande sätt:

»Många anse och däribland ej minst läkare, att det skulle vara en stor fördel, om i barnmorskeskolan intoges mera allmänt elever från de »bildade klasserna», »ståndspersonernas klass», kvinnor med dessa klassers underbygd i studier och sociala vanor. —

Om en dylik plan skulle realiseras i någon större utsträckning, tror jag icke det skulle vara någon lycka för »landet». Under de många år jag varit barnmorskelärare har sällan förekommit någon afdelning, bland hvilka icke någon funnits, som har utgått från ståndspersonernas klass. Dessa hafva dock i allmänhet vid afgangsförhören icke varit, som man skulle kunnat förvänta, i sina kunskaper framstående mot sina medsystrar af allmogeklass.»

Som man finner, tycks professor *Groth* här taga saken uteslutande ur »betygssynpunkt», men många andra måste ju gör sig gällande. Säkert skulle det icke kunna vara till skada, om nivån för barnmorskornas allmänbildning höjdes. Det skulle vara till nytta både för kåren och för — patienterna.

Men — detta torde nog i alla händelser länge förblifva ett önskningsmål. Ty det är mycket, som gör, att de bildade klassernas unga kvinnor blott i nödfall tillgripa utvägen att blifva barnmorskor. Därtill bidrager ej blott den ringa ekonomiska ersättning, som yrket skänker, utan väl i högre grad att dessa klassers kvinnor i regel ej äro vana vid eller egnade att utstå det tunga och hårda arbete, som med barnmorskans kall är förenadt.

Det skall starka och kraftiga kvinnor till det!

* * *

Undervisningsskolor för barnmorskor finnas i Stockholm, Göteborg och Lund.

Den som vill blifva intagen som elev i någon af dessa anstalter, skall till landshöfdings-embetet i det län, där den sökande bor, ingifva en till k. medicinalstyrelsen ställd, *egenhändig skrifven ansökan* därom så tidigt, att densamma kan före *januari* eller *juli* månad till medicinalstyrelsen insändas.

Följande intyg måste medfölja ansökningen:

1:o) bestyrkande af vederbörande pastors-embete att sökanden vid lärotidens början uppnått en lefnadsålder af *åtminstone 22 år*, men *icke öfverskridit 35*, samt att hon är välfrejdad och eger god kristendomskunskap; med uppgift därjämte om hennes födelseort och hemvist, samt huru hon ditills sig försörjt;

2:o) läkarebevis, hvarigenom styrkes att sökanden är *frisk*, har *stadig helsa*, är *fri från kroppsslyten* och för öfrigt synes vara *till barnmorska lämplig*;

3:o) intyg om att den sökande vid *för ändamålet företagen pröfning* visat sig ega full färdighet att läsa svenskt och latinskt tryck, äfvensom förmåga att nöjaktigt redogöra för det lästa och någorlunda felfritt uppskrifva ett dikteradt stycke, färdighet i de fyra räknesätten i hela tal och i enkel hufvudräkning samt slutligen i konsten att skrifva en läslig handstil;

4:o) intyg af trenne i orten bosatta välkända män därom, att sökanden eger erforderliga medel såväl för sitt uppehälle under lärotiden som till inköp af nödiga instrument efter lärotidens slut.

Vid läroanstalten i *Lund* finnes en del friplatser. Den som önskar åtnjuta fri undervisning därstädes bör, i stället för det här sistnämnda intyget vidfoga behörigt *kommunalstämmoprotokoll*, hvarigenom styrkes, att sökanden af någon landsförsamling, som lemnar årligt bidrag till samma anstalt, blifvit kallad att efter slutad lärotid till ordinarie barnmorska med bestämda lönevilkor antagas, och att församlingen förbundit sig att bekosta hennes underhåll under lärotiden samt förse henne med nödiga instrumenter.

* * *

Undervisningen är alltid fri, blott underhållet å anstalten måste eleven själf bekosta. Men detta fordrar ej så ringa kapital.

Kursen räcker nämligen 1 år, indeladt på följande sätt.

De första 6 månaderna, då eleven dagligen deltagar i »skötningen» af mödrarna och barnen, får eleven fritt bo inom anstalten. Därför följande tre månader måste eleven bo utom anstalten, som blott besökes vid lektionstimmarna. Därmed är kursen i allmän föreläsningskonst afslutad. Men så vidtager för dem som erhållit minst betyget »berömlig», en ytterligare 3 månaders kurs i instrumentalförlossningskonst.

Elev från landsorten måste således ega medel till uppehälle under 1 år och till bostad under ett halft. Vid härvarande barnmorskeanstalt å Söder är mathållningen för eleverna så ordnad, att en af dessa alltid i tur och ordning omhänderhar inköp och lagning af elevernas *middagsmål*, till kostnaden för hvilket alla bidra med samma del. Morgon- och aftonmål skaffar hvar och en för sig.

Den dagliga underhållskostnaden kan beräknas till lägst *en krona pr dag*.

De första 6 månaderna af kursen äro naturligen de mest ansträngande, då eleven ständigt måste vara färdig att bistå och sköta de sjuka natt och dag.

Eleverna få dessutom vidmakthålla all rengöring i anstaltens salar och lokaler, eldning, städning o. s. v. ett arbete som kan vara ganska ansträngande.

Hvarje dag å vissa tider lemnas teoretisk undervisning af därtill utsedda lärare, doktorer och professorer.

* * *

Efter att ha utexaminerats kan barnmorska söka sig fast plats i kommun eller slå sig ned som enskildt praktiserande.

Som i början af denna uppsats antyddes, äro de flesta lönerna mycket små — varierande mellan 1—300 kr. pr år jämte ibland husrum och vedbrand. Därtill kommer en viss låg, bestämd betalning för hvarje förlösning. Denna ersättning är mycket vexlande. I allmänhet äro barnmorskorna bättre aflönade i norra än i södra delen af landet. I städerna kunna de naturligtvis ännu mera uppdrifva sina inkomster, ehuru dessa sällan af lön och praktik uppgå till öfver 12 å 1500 kr. årligen.

Barnmorskans arbete är i hög grad slitande, och krafterna aftaga snart. Behovvet af en pensionsinrättning har därför länge varit kämbart.

Man har också bildat en enskild sådan, hvars kapitaler f. n. uppgå till omkring 30000 kronor.

Men man hoppas, att staten skall ingripa till barnmorskornas förmån. Vid allmänt barnmorskemöte i Stockholm 1888 afgafs till konungen en med 1315 underskrifter försedd petition i detta syfte, och frågan har sedan varit före i riksdagen. Riksdagen har skrifvit till k. mt om saken, och det ligger nu i regeringens hand att till riksdagen inkomma med förslag om en pensionsinrättning för barnmorskor, hvarigenom dessa på sin ålderdom kunna frias från nöd.

Somliga kommuner gifva sina gamla barnmorskor pension, men på många håll i landsbygden sitta dessa kvar, långt sedan de af ålderdom blifvit odugliga att utföra sitt yrke. Kommunen, som icke vill gifva pension, skäms för att låta barnmorskan komma på fattigvården, sedan hon slitit ut sig. Helt låta de sina hustrur bli vanvårdade.

* * *

Barnmorskorna, hvilkas antal i själfva verket enligt senaste officiella uppgift (1889) uppgick till omkring 2,508, däraf 177 i hufvudstaden, ha under de senare åren börjat organisera sig i syfte att höja kåren i alla afseenden. Man har därför bildat barnmorskesällskap i de flesta större städer och orter. Flere af dessa sällskap fungera dessutom som sjukkassar. Det första sjuksällskapet bildades i Göteborg 1885, det andra i Stockholm 1886. Kåren har ock sitt eget pressorgan »Jordemodren».

* * *

Barmorskan har ett stort ansvar, icke allenast moraliskt, utan äfven juridiskt, och hon kan ställas till åtal, där hon icke med skicklighet eller nit uppfyllt sitt kall. Angående ansvarslagen för barnmorskor hänvisas till reglementet af den 28 nov. 1856 med senare ändringar.

Intill 1887 skulle barnmorska äfven vara *edsvuren*. Men i anledning af riksdagens skrifvelse till k. mt den 8 mars 1886 om afskaffande af vissa eder borttogs barnmorskeeden den 13 juli 1887 och ersattes af en enkel *erimran* om med yrket förenade åligganden och ansvar.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Fru Emilie Flygare-Carlén, den fräjdade författarinnan, ingick den 8 dennes i sitt 85:te lefnadsår och fick med anledning däraf under dagens lopp mottaga besök af släktingar samt närare och fjärrare bekanta och vänner. Fru Carléns helsotillstånd är i betraktande af hennes höga ålder ännu tillfredsställande godt, och efter den förlidit är vidtagna ögonoperationen har hon i så pass grad återfått sin syn, att hon, om än dunkelt, kan urskilja föremålen i sin omgivning.

*

Kvinna läroverksadjunkt. Domkapitlet i Linköping har förordnat fil. kand. fröken Helga Linder (dotter till aflidne domprosten Linder) att under instundande hösttermin uppehålla en ledig adjunktur i svenska och tyska språken samt matematik vid högre allmänna läroverket i Vestervik. Detta torde vara första gången svensk kvinna fått förordnande att vara adjunkt.

*

Svenska kvinnliga missionärer i Afrika. Till missionsstationen Oskarsberg i Sydafrika återvände nyligen fröken Ida Jonathanson efter ett års tjänstledighet för att å nyo öfvertaga missionskolan därstädes. Fröken Hedvig Posse, som i nära 4 år förestått Oskarsbergs barnhem för kafertlickor, har erhållit ett års tjänstledighet och anlände efter en lycklig resa till London den 2 dennes. Fröken P. kommer under vistelsen i hemlandet att genomgå en kurs i sjukvård för att ytterligare utbilda sig för arbetet på missionsstället.

*

I sitt 100:e år ingick i onsdags fru Anna Beata Horner i Skuttunge, enka sedan 1851 efter komministern därstädes J. H. Horner. Oaktadt den höga åldern, är hon ännu hvarje dag i verksamhet samt eger sina själsförmögenheter i full besittning, om ock hennes syn är temligen försvagad. Den lyckönskningsskäl, som under aftonens lopp utbragtes för den gamla af 85-åriga prosten P. Pettersson i Björklinge, besvarades af henne med reda och sammanhållning.

Småstadslif.

En verklighetsskildring för Idun

af

C. O. Gumælius.

(Forts. o. slut från föreg. n.r.)

»Det skulle vara mig kärt, om brytningen kunde försiggå med så litet uppseende som möjligt, och jag återkommer därför till min plan, att jag reser härifrån i middag. Det ser naturligare ut för mig, som har affärer om hand, att blifva bortkallad per telegraf.»

»Och hur länge behöfver jag stanna kvar?» frågade Isabella.

»Så länge du själf önskar», svarade grefven, och tillade bittert: »då jag ej kommer tillbaka, är det ju ingenting, som kvarhåller dig här.»

»Nej, det är sannt.»

»Så snart jag kommit till Göteborg, skall jag göra min uppvaktning hos din far och återlemna ringen. Sedan reser jag väl bort under någon tid och skall dessutom försöka att få min verksamhet förlagd till en annan plats.»

Isabella gjorde en bifallande böjning med hufvudet. Allt var nu sagdt och hade ju gått så lätt och lugnt, som hade det blott varit fråga om en helt vanlig öfverenskommelse. Ingen tvist, inga tårar, och nu återstod blott att gå, han till telegrafan, hon... ja, det gjorde henne detsamma. Hon tyckte sig aldrig mer kunna få intresse för något. Men ändock gingo de ej, utan sutto där tysta, så nära och dock så skilda. Slutligen bröt Nils tystnaden.

»Förlåt mig, Isabella», sade han, »skulle det vara ogrannlaga att fråga, hvilken den innersta orsaken till detta steg är? Naturligtvis kan det ej uteslutande hafva kommit af min önskan, att du ej skulle sysselsätta dig så mycket med den där herrn. Det faller mig icke in, att du hyser något som helst intresse för honom.»

»Nej, visst inte», svarade Isabella liknöjd.

»Jag hade ej heller ens märkt det eller brytt mig därom, om ej Blenda gjort mig uppmärksam derpå. Då tänkte jag...»

»Blenda», afbröt flickan. »Ogillade äfven hon det? Men hvarför sade hon då ej själf till mig därom? Hon kunde väl förstå...» hon hejdade sig och mumlade resten för sig själf.

»Huru?» utropade Nils. »Skulle Blenda passat bättre än din fästman att gifva dig ett råd? Äro ni så goda vänner?»

»Ja», svarade Isabella lifligare, »hon har varit den enda, som på sista tiden alltid visat sig vänlig och deltagande mot mig. Jag tror, att hennes råd varit förestafvade af verklig vänskap.»

Nils blef allt mera förvånad. Det var ju hon, som alltid påpekat fästmons fel och därigenom ytterligare förvärrat saken, ty Blenda hade genom det högmödig ringaktande sätt, hvarmed hon framställt sina anmärkningar, alltid retat honom till onödigt stor häftighet. En tanke, som han likväl knappast ville gifva form, kom honom att framkasta frågan: »Har hon talat om mig? Gifvit några råd...?» Då Isabella tvekade, dröjde med svaret, tillfogade han allt lifligare: »Dölj ingenting för mig. Det är ju om min egen syster det är fråga, och ditt svar är kanske viktigare än vi kunna ana.»

»Ja, jag vet ej egentligen, hvad jag skall säga», började hon villrådig. »Hon har ej sagt något annat, än hvad jag bort förstå af mig själf. Att ditt val öfverraskat din släkt, och att du nu måhända därför kände dig missnöjd, det brydde jag mig ej mycket om, helst hon helt vänligt tillade, att de, sedan de lärt känna mig, fullt försonat sig med det skedda, och jag, kanske allt för djärf, vågade hoppas att kunna värdigt fylla min plats som din hustru. Hennes antydningar om ditt något häftiga lynne och din oböjliga herrsklystnad behöfde jag ju ej heller, då jag dagligen såg nya bevis derpå, och för hennes välmenta råd att för den framtida husfridens och lyckans skull afsäga mig all egen vilja, kan jag blott vara tacksam, ehuru jag insåg min oförmåga till ett dylikt offer.» Genom uppräknandet af alla dessa öförrätter, hade hon talat sig varm, och hon kände en viss tillfredsställelse öfver att hafva fått säga honom detta utan omsvep.

Nils trodde knappast sina öron. Att hans egen käraste syster, hans barndomsvän, den med all sin stolthet så milda, älskliga Blenda skulle kunna göra sig skyldig till en dylik dubbelhet! Ty han förstod nu allt. Med sin kännedom om hans karaktär var det henne lätt att reta upp honom, och sedan hade hon skrämt Isabella för hans vilda, oböjliga lynne. Men på samma gång började ett svagt hopp att uppstå inom honom.

Om han kunde förmå Isabella att förstå honom rätt, att fatta det hans häftighet blott låg på ytan, och att det var långt från hans tankar att vilja kufva henne, att han i själfva verket önskade i allt göra henne till viljes, samt slutligen att det blott varit olyckliga tillfälligheter, som nu låtit honom framstå som en tyrann. Visserligen finge systemen uppoffras, men hon hade genom sitt hjärtlösa uppförande ej gjort sig förtjänt af bättre. Han började därför med af undertryckt rörelse darrande röst:

»Vill du vara god och höra mig med lugn en stund. Du har framställt en svår anklagelse mot mig, och jag bör ju försvara mig. Du har sagt, att jag varit hård och fordrande, och jag medgifver det. Jag går så långt, att jag erkänner mig ibland hafva brukat ord, hvilka icke anstått mig, och som jag aldrig förr nyttjat mot någon kvinna... jag har alltid ångrat dem, då det varit för sent. Men jag har till detta mitt uppförande blifvit retad på ett sätt, som du ej kan ana. Du vet redan, att Blenda förorsakade min häftighet i går, men du vet ej huru. Då hon fann, att jag ej brydde mig om ditt lilla koketteri med doktorn, drog hon först fram sällskapets klander och inblandade slutligen min mors namn. Då gaf jag vika... märk, att jag gaf vika för hennes allvarliga framställningar. Hvem klagade på eftermiddagen, att mamma ej fick sofva för din musik? Blenda! Du har kanske ej märkt, huru ömtälig jag är, när det gäller min mor, men Blenda vet det. Hvem har alltid uppfångat och, så att säga, fastslagit samt sedan utlagt de yttranden, som du stundom i skämtande öfvermod fältt? Blenda och åter Blenda. Och så har det varit sedan första stund. Påminn dig vårt skämt om vår lilla antika stad. I annat fall skulle jag hafva skratat däråt, nu blef jag ond däröfver, sedan Blenda fått göra sina reflektioner. Jag inser alltsammans nu. Och under tiden utlägger hon min rellighet, mina utbrott af dåligt lynne därhän, att jag af dig skulle fordra en slafvisk lydning, hon sätter din stolthet mot min så kallade hersklystnad och står slutligen vid målet, då du bryter vår förbindelse.»

Man ser, att grefven ej var jurist förgäfvad. Han förstod att kombinera och draga slutsatser. Isabella hade till en början med dof likgiltighet lyssnat till honom, men allt efter som hans tal framskred, blef hennes intresse större, hennes ögon fästades med häpnad på hans allvarliga drag, och då han nu gjorde en paus, öppnade hon läpparne för att svara. Han förekom henne likväl och fortsatte, nu anslående en ton, som trängde djupt ned i den upprörda flickans hjärta.

»Men en sak hade hon ej tagit med i räkning. Hon litade på, att min stolthet skulle förbjuda mig att söka en förklaring, skulle bringa mig att med ett sken af likgiltighet foga mig efter din önskan. Men», tillade han, och rösten antog en allt varmare klang, »hon anade ej, att stoltheten smälter som snö för den uppriktiga kärleken, och att jag af ingenting i världen skulle låta afhålla mig att söka kvarhålla min lefnads lycka, då den hotade att glida mig ur händerna. Icke sannt», fortsatte han och fattade den unga flickans hand, den hon efter ett svagt motstånd lät honom behålla, »du älskade mig ju förr? Icke kan väl denna kärlek så hastigt hafva slocknat? Du vet nu, hvad som trängt sig emellan oss... unna mig tid att öfvertyga dig om, att din fruktan varit ogrundad, att jag ingenting högre önskar, än att min älskades framtid må blifva lika ljus och leende, som vi alltid utmålet den.» Han hade smygt sin arm omkring hennes lif, och hennes hufvud hvilade nu vid hans bröst.

»Jag önskar ju ingenting högre», hviskade hon, »än att få vara hos dig. Men», tillade hon och höjde de tårfulla ögonen mot honom, »var vänlig mot mig. Jag har ju alltid varit van vid kärlek från de mina och kan ej lefva den förutan!»

Han bortkysste tårarne.

* * *

Vid frukosten voro de förlofvade stilla och allvarliga. En sömnlös natt fick bära skulden för Isabellas rödkantade ögon och bleka kinder. Under förevändning att hon behöfde hvilat, drog hon sig genast tillbaka till sitt rum och reglade dörren för att få vara ostörd.

Nils åter lånade sin brors häst för att rida ut till Eriksborg. Då allt nu åter var godt, förlät han gärna Blenda hennes lilla intrig, som blott tjänat att ännu fastare förena honom med fästmon, sedan de, kanske för första gången, talat allvarligt med hvarandra. Men då han nu lugnare tänkte på systemen, väckte hennes sinnestillstånd hans oro. Denna dubbelhet, detta intrigspel, som ej kunde hafva annan orsak än ett van-

sinnigt uppdrivet högmot, var henne så olik, att han fruktade någon sjukdom. Själft tyckte han sig ej kunna närma sig henne, det hade, såsom han kände det, varit att tala i egen sak. Därför tänkte han på modern, men henne ville han ej göra bekymrad. Han beslöt därför att tala med hennes fästman, på hvars takt och grannlaghet han visste sig kunna lita. Då deras bröllop ju också stod, snart sagt, för dörren, var det så mycket naturligare, att han anförtrode honom sina bekymmer rörande bruden.

Han mottogs af baronen med öppna armar och utropet: »Hvilken lycklig vmd har fört dig hit? Jag kände mig så ensam och melankolisk, att jag var halft besluten resa in till er för att få någon att tala med.»

»Det passar alldeles förträffligt», genmålde Nils, »ty i själfva verket hoppades jag nästan att få dig med mig tillbaka. Men först skulle jag dock vilja säga dig några ord.»

»Hvad du ser allvarsam ut. Det har väl inte hänt något ledsamt?»

»Jag vet icke rätt, hur jag skall svara. Det är därom jag ville rådgöra med dig.»

»Så tänd en cigarr och låt oss sedan taga en promenad i parken, så att jag får veta, hvad du har på hjärtat.»

Så skonsamt som möjligt redogjorde Nils för det skedda och slutade med en bön om tillgift, i händelse han handlat illa, genom att delgifva baronen förhållandet.

Denne hade blifvit mycket allvarig.

»För ingen del», svarade han, »jag är dig tvärtom mycken tack skyldig. Jag har själf en tid varit orolig för Blendas helsa, men hoppades, att brunnsdrickningen och ett gladare sällskapslif skulle friska upp henne. Det var till stor del därför jag föreslog sällskapsspektaklet, ty då vet jag, att det alltid går muntert till. Men detta riktigt skrämmer mig, ty däri har du fullkomligt rätt, att i sitt friska tillstånd skulle hon ej ens kunna falla på den idén att handla så. Jag måste tala vid henne. Ah!» utropade han, och den annars så sansade hofmannen darrade af rörelse.

»ni veta icke, huru högt jag älskar henne! Det låter löjligt af mig att tala så här som en förälskad pojke, men det var ju nästan i mina pojkar jag först lärde mig hålla henne kär. Hade ej den olyckliga episoden med den där unge läkaren kommit i vägen, skulle hon kanske redan för tio år sedan varit min maka, men så behöfde hon glömma, och då vi blifvo äldre, blygdes jag att spela älskare, utan blef i stället vår förbindelse ett »resonnemangsparti». Hon tyckes nöjd därmed, och jag är blott alltför glad att, på hvilka villkor som helst, få kalla henne min och erhålla rättighet att omhulda och skydda henne.» Han tystnade och såg med ett svagt leende på grefven. »Du undrar väl, hvad som tagit åt mig, som så här biktat mig för dig, men jag blef verkligen så upprörd af din berättelse, att jag en smula förlorat min vanliga själfbeherrskning. Och bröder emellan gör det ju ingenting. Du ser åtminstone, att jag bör känna Blenda lika bra, om ej bättre än ni. Man tänker ej oafbrutet på och observerar en person i så många år, utan att få noga reda på dess karaktär.»

Svaret blef en handtryckning, och snart sulto de båda herrarne till häst på väg till staden.

Föremålet för deras samtal såg emellertid som vanligt stilla vid sitt broderi. Men hon var ej lugn. Broderns dystra anlete och hans fästoms förgråtna ögon föresväfde henne ständigt som en lyst förebråelse. Förgäfvos upprepade hon inom sig, att hon handlat rätt, och att hon borde vara glad öfver, hvad som skett. Tillfredsställesen ville ej infinna sig. För hennes själ framstod de båda ungas förtviflan öfver förlusten af deras lycka, som hon förintat, moderns sorg öfver sina grusade förhoppningar, den skandal, som den brutna förlofningen skulle framkalla — allt detta gick omkring i hennes hufvud, och hon önskade att hafva någon att tala med, blott för att komma från dessa tankar. Men Isabella var ännu kvar i sitt rum . . . grät hon ännu, eller hade hon somnat från sin sorg? . . . De öfriga hade gått ut, och hon var ensam och kunde ej göra annat än tänka och tänka.

Plötsligt upplyfte hon sitt hufvud. Ur detta virrvarr började så småningom en klar tanke att utveckla sig. Om hon skulle . . .? Ännu var det ju tid därtill, ännu hade de ej kunnat hinna att taga något afgörande steg, om också slutet antagligen ej var långt borta. Men att nu omintetgöra, hvad hon på bekostnad af sitt samvetslagn verkat . . . ty hon föraktade sig själf för sitt tillvägagående, fastän hon ännu i denna stund ej kunde fullt erkänna, att det mål, hvartill hon sträfvat, varit orätt. Men för första gången hade lik-

väl ett tvifvel börjat insmyga sig. Sten hade i går skämtande sagt, att staden var hundra år efter sin tid, men att hon, Blenda, var minst två hundra. Var det verkligen så? Voro hennes åsikter rent af föräldrade? Och dessutom, fortsatte hon sin allvarliga själfpröfning, var det verkligen endast omsorgen om familjens ära, som låg henne om hjärtat? Hade hon ej också, om än till en viss grad omedvetet, låtit inverka på sig af harmen, att brodern nu skulle få göra, hvad som blef henne förnekadt? Och om så var . . . huru kunde hon af en så oädel bevekelsegrund hafva hjärta att krossa två människors lycka? Och den ena af dem hennes älskade broder! Ty det hjälpte ej, att hon gång på gång sade sig, att hon handlat för hans bästa, och att det med deras lynnen nog ändock till slut gått därefter, äfven om hon icke påskyndat utvecklingen. Då hon nu börjat lyfta slöjan från sitt inre, framstod allt i ett klarare och helt annat ljus, och hon såg med bäfvan, i hvilken afgrund hon varit nära att falla. Men ännu kunde hon måhända godtgöra hvad hon brutit . . . Förödmjuka sig inför henne som . . . Den gamla demonen lyfte åter sitt hufvud . . . hennes stolthet var ännu ej kufvad. Men den skulle kufvas! Hon insåg allt tydligare, att hon aldrig skulle få lugn, förrän hon vunnit denna seger öfver sig själf. Hvarför ej genast gå till Isabella? Ju förr det var öfver, desto bättre, och hon misstrodde sig själf. Nu kände hon sig i stånd till detta steg . . . visste hon väl, om ej de onda tankarne åter kunde vakna? Nej, nu, just nu, var stunden, då hon skulle ödmjuka sig för att segra.

För att ej åter råka i tvekan, reste hon sig hastigt och gick ännu en gång att uppsöka Isabella på hennes rum, men med himmelsvidt skilda afsikter mot förra gången.

Hon fann dörren stängd på inre sidan. Detta kom henne att tveka, men blott för ett ögonblick, hvarefter hon beslutsamt knackade på.

»Hvem är det?» hördes Isabellas röst.

Blenda nämnde sitt namn.

»Jag är upptagen nu», ljöd det afvisande där inifrån. »Vi träffas ju snart vid middagen.»

Nu var Blenda nära att tappa modet. Hon beslöt dock att göra ännu ett försök. »Förlåt mig min enträgenhet», bad hon, »men det är af yttersta vikt att jag får tala med dig nu. Jag skall ej uppehålla dig länge.»

Regeln drogs ifrån, och Isabella öppnade dörren. Till Blendas stora förvåning och glädje fann hon ej, som hon fruktat, den unga flickan i förtviflan. Hon såg tvärtom mycket lugn ut och tycktes hafva varit sysselsatt med att skriva bref.

»Ännu en gång förlåt, att jag störde dig», började Blenda, »men jag kunde ej få lugn, förrän jag omtalat ett förhållande, som äfven för dig är af största vikt.»

Isabella hade förblifvit stående. Hon betraktade sin svägerska med ovilja, och det var en lycka, att denna höll ögonen nedslagna, annars hade hon ej haft kraft att gå vidare. Nu forsatte hon likväl med någorlunda stadig röst:

»Det blir mig mycket svårt, men jag måste dock säga dig, att jag ej handlat öppet och ärligt mot dig. Till min blygsel nödgas jag bekänna, att mitt handlings sätt på sista tiden ej, som jag låtit dig tro, varit förestafvad af omsorgen om ditt bästa, utan haft en motsatt bevekelsegrund. Du häpnar», fortsatte hon, då Isabella tog ett steg tillbaka, ej af afsky, som den ångerfulla flickan trodde, utan snarare af öfverraskning, »du häpnar, och du har skäl därtill. Men jag skall nu vara fullt uppriktig och ber dig sätta tro till mina ord. Du vet alltför väl, att jag i början var intagen af en ytterlig motvilja mot min brors förbindelse med dig, ty jag lade då icke band på mina känslor. Denna motvilja stegrades på allt sätt af en person, som lät sig angeläget vara att för mig upprepa en mängd rykten om dig och de dina, rykten, hvilka jag nu inser vara öfverdrifna och falska. Du känner henne. Det är majorskan Mac-Bley och hon ingaf mig, då hon stegrat min vrede till dess höjd, också planen att söka få er förlofning brutna. Om hon därvid endast ledades af önskan att göra ondt, eller om hon hade någon särskild anledning att skada oss, vet jag icke.»

»Men jag vet det, jag», mumlade Isabella för sig själf.

»Min plan», började åter Blenda, efter ett ögonblicks tystnad, »var lika enkel som lätt utförd. Med små nålstygn retade jag min bror till vrede, förvärrade och misstydde edra ord och handlingar. Resultatet var med edra stolta lynnen lätt att förutse. Men nu ber jag dig så innerligt: låt icke honom plikta för mitt fel. Han är den äldste, mest ömhjärtade och goda människa, och om du nu vill förlåta honom, att han sårat dig,

svär jag dig, att han skall blifva den bästa make. Jag skall äfven för honom bekänna mitt låga beteende och framhålla, huru lätt hans häftighet kunnat medföra de sväraste följder, och han skall taga varning däraf.»

Hon tystnade och stod med sammanknäppta händer, liksom väntande sin dom. Äfven Isabella var förstummad. Rörelsen kväfde hennes röst. Det var för henne djupt gripande att se den stolta flickan så ödmjukt bedjande om förlåtelse icke för sig själf, utan för sin älskade bror, hvars lycka hon trodde hotad. Hvilka herrliga skatter lågo ej begrafna under denne stela och kalla yta. Blenda uttydde dock hennes tystnad på annat sätt. Hon slog upp ögonen och ropade ängestfullt: »Är det dig omöjligt att förlåta honom?»

Isabella gick ett steg närmare och sade med af rörelse darrande röst: »Men jag har ju redan gjort det. Vi hafva talats vid uppriktigt och äro närmare förenade än någonsin.»

Blenda höjde sina sköna, tårfyllda ögon i stum tacksägelse mot höjden. Sedan sade hon sakta: »Jag inser nog, att det nu skall vara dig omöjligt att tänka på mig utan ovilja, men då du med tiden blifvit öfvertygad om min . . .»

Isabella lät henne ej tala ut. Hon drog henne till sig i en varm omfamning, och den olyckliga Blendas högt spända känslor upplöste sig i en häftig gråt vid svägerskans bröst.

Då de hemtat sig från rörelsen, vidtog mellan de båda flickorna ett långt samtal, prägladt af varm tillgifvenhet och det uppriktigaste förtroende. De afbrötos först genom ljudet af röster från trädgården, som låg under Isabellas fönster. De igenkände sina fästmans stämmor.

»Nils», hviskade Blenda och tryckte konvulsiviskt väninnans hand.

»Var ej orolig», tröstade denna. »Du har ju genom detta steg mer än utplånat det skedda. Låt oss gå ned.»

Då de genom salsdörrarne utkommo i trädgården, sågo de herrarne, som sökte efter dem. Vid åsynen af Blendas förstörda utseende, uppgaf Erik ett utrop af förskräckelse och skyndade, sedan han flyktigt helsat på Isabella, att föra sin fåsetmö in.

Så snart de blifvit allena fattade Isabella sin trolofvades arm och förde honom in i en skuggrik gång, där hon, under det de saktat promenerade af och an, för honom omtalade, hvad som hänt. Om något kunnat öka grefvens kärlek, skulle det varit det entusiastiska sätt, hvarpå Isabella talade om Blendas högsinta steg, och huru ädel hon dock var, utan en tanke på att hon ju hade all rätt att fordra denna upprättelse.

»Min herrliga, storsinta flicka!» utropade han och drog hennes arm fastare inom sin. »Huru utsägligt lycklig är jag ej att få kalla dig min egen! Och du är ju nu fast öfvertygad om min kärlek?»

»Ja», hviskade hon, men återvände därpå till det förra ämnet. »Stackars Blenda, äfven hon längtar efter kärlek och deltagande, och det är en kall och dyster väg, som ligger framför henne.»

»Äh, hvad hans kyla beträffar, är det nog inte så farligt», sade Nils muntert. »Men låt oss nu gå in och se, hur de hafva det!»

De funno dem i förmaket, innanför matsalen, sittande i en soffa och tätt slutna intill hvarandra. Baronens ansikte strålade af sällhet. Han höll armen om Blendas lif, och hon stödde sitt hufvud mot hans skuldra. Vid de andras åsyn sprang hon upp och kastade sig i broderns armar. »Erik säger, att du redan förlåtit mig», hviskade hon. »Hvad han är ädel och god och», tillade hon, i det en rosenfärg spred sig öfver hennes kinder, »han älskar mig verkligen!»

»Seså», sade Nils hurtigt för att dölja sin rörelse, »nu är ju allting godt och väl, och vi kunna trotsa alla skvallersstrår i världen med den herrliga majorskan Mac i spetsen.»

»Inte så, Nils», afbröt Blenda med djupt allvar. »Intet öfvermod! Förtalets och det giftiga skvallrets makt är fruktansvärd och det frodas lika kraftigt ute i den stora stadens palatser som här i vår lilla enkla småstad.»

Innehållsförteckning:

Ida Ericson, född Koch. (Med porträtt.) — Afton; poem af Charlotte Lindholm. — Fördöm? Af Ingrid Gullin. — Ett försäkringsbolag för kvinnor och barn. — Vid sanatoriet; skiss för Idun af K. O. S. — Iduns literära pristävling. — Från kvinnans arbetsfält; studier från Stockholms horisont, af G. Gullberg. VI: Kvinna i sjukvården. Barnmorskan. — Smänotiser från kvinnovärlden. — Småstadslif; en verklighetsbildning för Idun af C. O. Gumaius. (Forts. o. slut.)

Förlofnings- och vigselringar

ständigt lager hos

Juvelerar HALLBERG Stockholm.

Order från landsorten expedieras omgående.

Perlhalsband, gammalt guld, silver och juveler uppköpas kontant eller tagas i utbyte mot moderna arbeten. Om gamla saker insändas från landsorten, sändes likvid pr omgående.

Juvelerar HALLBERG Stockholm.